

κυβέρνησιν· οὐχί, τὸ σύστημα τοῦτο διευκολύνει μᾶλλον τὴν κυβέρνησιν ταύτην, ἢτε ἐπιτρέπον ἐκάστῳ τῶν παίδων νὰ κυβερνᾷ ἑαυτὸν, τοῦ γονέως ὁδηγοῦντος μόνον τοῦτον. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐπιτρέπει τῷ παιδί νὰ πράττῃ, ὅ,τι ὁ γονεὺς θὰ ἠναγκάζετο νὰ πράττῃ ὑπὲρ ἐκάστου αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἦτο δυσχερέστατον ἔργον.

Τὸ μουσεῖον τοῦ Λούβρου. Ἐνδιαφέρων νεωτερισμὸς εἰσή-σθη ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Λούβρου, ἐν Παρισίαις. Ἐν ἐκάστη αἰθούσῃ ἐτοποθετήθησαν «βιογραφικοὶ» πίνακες, ἕκαστος τῶν ὁποίων συνοψί-φει τὴν ἱστορίαν τῶν αἰθουσῶν καὶ περιλαμβάνει πληροφορίας λίαν περιέργους. Οὕτω παρατηρεῖται ὅτι ἡ στοὰ τῶν Καρυατίδων, ἰδρυ-θεῖσα ὑπὸ τοῦ Πέτρου Λεσκῆ, ἐχρησιμοποιήθη τῷ 1408 ὡς αἶθουσα, ἐν ᾗ συνεδρίασαν οἱ δικασταί, οἱ καταδικάσαντες εἰς ἐξορίαν Ἰωάννην τὸν ἀτρόμητον (Jean sans-Peur), δολοφόνον τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας Κατὰ τὴν εἰς Γαλλίαν μετάθεσιν Καρόλου τοῦ Ε' ἐδόθησαν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ λαμπρά ἐσθλαί. Ὁ Μολιέρους ἔπαιξεν ἐκεῖ τὰς κωμω-δίας αὐτοῦ τῷ 1658, 1660 κλπ. Ἡ τετράγωνος αἶθουσα ἐχρησίμευσεν εἰς τοὺς γάμους τοῦ Ναπολέοντος μετὰ τῆς Μαρίας Λουίζας. Τὸ μου-σεῖον τῶν ἡγεμόνων χρονολογεῖται ἀπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ', τὰ περί-φθη σανατόμια τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν, τοῦ κοιτῶνος κλπ. ἀνέχονται εἰς Ἑρρίκον τὸν Β' καὶ προέρχονται ἐκ τοῦ ἀρχαίου δώ-ματος τοῦ Πέτρου Λεσκῆ (τῷ ἀρχαίῳ Λούβρῳ). Οἱ «βιογραφικοὶ» οὗτοι πίνακες θὰ διεγείρῃσι φυσικῶς τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπισκεπτῶν, οἵτι-νες εἶναι περίεργοι νὰ γνωρίσωσι τὴν ἱστορίαν ἐνὸς τῶν ἀρχαιοτέρων μνημείων τῆς Γαλλίας.

Νέος ἀστὴρ ἐν τῷ Γαλαξίῳ.—Νέος ἀστὴρ ἐνεφανίσθη ἐν τῷ τοῦ Γαλαξίου ἀστερισμῷ ἡνιόχῳ (auriga). Ἐσχάτως οἱ ἐν τῷ Γκρι-νουτς βασιλικῷ ἀστεροσκοπεῖῳ ἀναζητήσαντες αὐτὸν, εὗρον ἐν τῇ ὑπο-δειχθείσῃ θέσει σῶμα, ἀναποκρινόμενον εἰς τοῦτον. Ὁ ἀστὴρ οὗτος, ἡ ὑπαρκτὴς τοῦ ὁποῦο δὲν ἐδείκνυτο ἐν τοῖς χάρταις ἢ καταλόγοις διέ-φερε κατὰ τι ὡς πρὸς τὴν ὄψιν τῶν λοιπῶν ἀστέρων, τοῦ φωτὸς αὐτοῦ μὴ ὄντος τόσον διαπερατικοῦ. Τὸ μέρος, ἐν ᾧ ὁ ἀστὴρ οὗτος εὕρετο ἐφωτογραφήθη. Οἱ ἀστρονόμοι μετ' ἐνδιαφέροντος θὰ παρακολουθήσωσι τὰς διαφορὰς φάσεις τῆς ἀναπτύξεως τοῦ νέου φαινομένου, οἱ δὲ ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ Γκρινουτς προτίθενται νὰ παρακολουθήσωσι τὴν τρο-χιάν αὐτοῦ διὰ σειρᾶς φωτογραφικῶν εἰκόνων.

Ὁ ἀγγλικὸς στρατός.—Κατὰ τὴν τελευταίαν ἔκθεσιν τοῦ γενι-κοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῆς στρατολογίας, τὸ πραγματικὸν καταστατικὸν τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ ἀνῆρχετο τῇ 1 ἰανουαρίου 1891 εἰς 202,116 ἀξιωμα-τικούς, ὑπαξιωματικούς καὶ στρατιώτας.

Ἡ ἐφεδρεία τῆς πολιτοφυλακῆς ἀριθμεῖ 30,245 ἄνδρας, τοῦθ' ὅπερ ἀναθίβει τὸν ὅλον ἀριθμὸν τῶν εἰς τὸν ἐνεργὸν στρατὸν δυνάμενων νὰ καταταχθῶσιν ἐφέδρων εἰς 89,525.

Ἡ γλῶσσα τῶν πιθήκων.—Ὁ κ. Γκάρναρ, κατήρτισε σχέδιον κλωθοῦ, ὃν θὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Ἀφρικήν, ἵνα μελετήσῃ τὴν γλῶσσαν τῶν πιθήκων. Ὁ κλωθὸς ἀποτελεῖται ἐκ δικτυωτοῦ ἐκ σιδη-ρῶν δοκῶν καὶ θὰ διαλύηται εἰς ὀκτὼ τμήματα πρὸς εὐχερεστέραν αὐ-τῶν μεταφοράν. Τὸ μέγεθος τοῦ κλωθοῦ ἔσται 6 πόδ. καὶ 6 δακτ. τό τε μήκος καὶ τὸ πλάτος. Ὅταν συναρμολογηθῇ καὶ τεθῇ ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ θὰ στερεοῦται ὑπὸ τριῶν ἰσχυρῶν ἀλύσεων, διερχομένων ἐκ τῆς κορυφῆς, οὕτως ὥστε νὰ παραλύονται οἱ γορίλοι, ὧν ἡ μεγάλη δύναμις εἶναι πασίγνωστος, ἀπὸ τοῦ νὰ ἀποφῶσιν αὐτὸν κατὰ βούλησιν. Τὸ δικτυω-τὸν εἶναι ἐπαρκῶς λεπτὸν ὥστε νὰ παρακλωθῇ αὐτοὺς τοῦ νὰ εἰσάγωσι τοὺς βραχίονας αὐτῶν διὰ μέσου τῶν μεταλλινῶν στηλῶν. Ὁ κ. Γκάρ-ναρ θὰ εἰσέλθῃ ἐν τῷ κλωθῷ τούτῳ εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν πι-θήκων, μεθ' ὧν ὅμως θὰ συνδέηται διὰ τηλεφώνου καὶ ἡλεκτρικοῦ κώδωνος.

Τὸ φωνόγραφον θὰ σημειῖ τοὺς ἤχους, οὗσπερ θὰ ἐκπέμπωσιν οἱ γο-ρίλοι, διὰ φωτογραφικῆς δὲ συσκευῆς, κειμένης ἐπὶ τοῦ κλάδου δένδρου, θὰ καταρτίζωνται στιγμιαιῶς φωτογραφικαὶ εἰκόνες. Ὁ κ. Γκάρναρ εἶ-ναι ἀνὴρ, εὐρεῖς ἔχων ὤμους καὶ μεγάλης φυσικῆς δυνάμεως· ἔστι δὲ γάλλος τὴν καταγωγὴν, μολοντί πέντε γενεαὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἔζησαν ἐπὶ ἀμερικανικοῦ ἰσθμοῦ.

Περὶ δὲ τῶν περικιτέρω μελετῶν τοῦ ἐκ Νέας Ὑόρκης τούτου καθη-γητοῦ, Γκάρναρ, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς γλώττης τῶν πιθήκων, αὐτὸς

οὗτος ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Νέα Ἐπιθεωρήσει». λαθὼν, λέγει, φωνόγρα-φον κατέλθεν εἰς τὰ τῶν πιθήκων ἐνδιατήματα ἐν τῷ ζωολογικῷ κήπῳ τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ ἐπεδόθη εἰς συστηματικὴν μελέτην τῆς τῶν πιθή-κων γλώττης. Καὶ πρῶτον, πλησιάσας κλωθόν, περιλαμβάνοντα τέσ-σaras φαίους πιθήκους (Capuchin) καὶ τινὰς ἄλλων εἰδῶν ἐχαίρε-τι σεν αὐτοὺς διὰ τῆς λέξεως, ἥτις, ἐν τῇ τῶν Capuchin τούτων πιθήκων γλώττῃ σημαίνει τροφήν καὶ τι ἄλλο. Ὅτι δὲ κατενόηθη ὁ καθηγητὴς ἐπέστη περὶ τούτου ἐκ τοῦ ἐξῆς, ὅτι εἰς τῶν πολλῶν τρι-χωτῶν τούτων αὐτοῦ φίλων, προσελθὼν ἀράματα εἰς τὸ ἐμπρόσθιον τοῦ κλωθοῦ τμήμα, «πολλὰ ἄλλως ἐξεδίλωσε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην αὐτοῦ», ἢ τὴν τροφήν σημαίνουσα λέξις ἐν τῇ διαλέκτῳ τῶν πιθήκων τοῦ εἰ-δους Rhesus ἐκφράζεται κατὰ προσέγγισιν, ὡς λέγεται, ὑπὸ τῶν γραμμα-τῶν ngu-u-w (ἦτοι νγκουούβ). Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ φωνόγραφον ἀναποκρίνεται πληρέστατα εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ, ὁ δὲ κ. Γκάρναρ διὰ τοῦ μέσου τούτου ἰδοίμικας τὴν λέξιν καὶ ἐπὶ ἄλλων πιθήκων, νεωστὶ ἐξ Εὐρώπης μετακομισθέντων μετ' ἐπιτυχίας, ἢ ὁ ρηθεὶς καθηγητὴς θεω-ρεῖ ἀξίωσθαι μείωτον. Ἐν τῶν δυσχερεστέρων πραγμάτων, καθὰ λέγεται, ἐν τῇ μελέτῃ τῆς τῶν πιθήκων γλώττης, εἶναι ἡ ἐξέρεσις προφορικῆς ἢ γραμματικῆς ἐκφράσεως, ἐπαρκῶς ἀποδοδούσης τὴν ἰδέαν εἴτε τῆς σημασίας τῆς λέξεως, εἴτε τοῦ ἤχου αὐτῆς, διότι ἐν τῇ τῶν πιθήκων γλώττῃ μία λέξις παρίστανει πολλάκις ὁλόκληρον φράσιν· ἡ λέξις δὲ αὕτη ἀποτελεῖται ἐν γένει ἐξ ἤχων, μὴ παριστανομένων συνήθως ὑπὸ ἀφρα-θητικῶν χαρακτῆρων.

Πληθυσμὸς Ἀλσατίας καὶ Λοθαρηγίας.—Κατὰ τὴν ἀπο-γραφὴν τῆς 1ης δεκεμβρίου τοῦ 1890 ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἀλσατίας Λοθα-ρηγίας ἀνέρχεται εἰς 1,603,987 άτομα ἀντὶ τῶν 1,565,355 τὴν 1ην δε-κεμβρίου 1885. Ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1885 ἐπ' ἔλθεν αὐ-ξήσις 39,632 ἀτόμων ἥτοι 2,53 0/0. Τρία πέμπτα τῆς αὐξήσεως ταύ-της ἀνέχονται εἰς τὸν στρατιωτικὸν πληθυσμὸν, δύο πέμπτα δὲ μόνον εἰς τὸν ἀστικὸν πληθυσμὸν.

Ὁ νῦν πληθυσμὸς τῆς 1ης δεκεμβρίου 1890 διαιρεῖται ἐπὶ τῶν τριῶν διαμερισμάτων ὡς ἐξῆς:

	Πληθυσμὸς		Αὕξησις	
	1890	1885	ἀπόλυτος	τοῖς 0/0
Κάτω Ἀλσατία	621,509	612,077	9,432	1,37
Ἀνω Ἀλσατία	471,677	462,549	9,128	1,98
Λοθαρηγία	510,801	489,729	21,072	4,30

Ἡ Λοθαρηγία λοιπὸν παρουσιάζει αὕξησιν πληθυσμοῦ πολλῶ σπου-δαϊστέραν τοῦ τῶν δύο ἄλλων διαμερισμάτων ὁμοῦ.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝ

(ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ).

Ἦτο νῦξ θαλκτικῶς ἡρεμος, ὅτε ἐπέβημεν τοῦ ἀτμοπλοίου «Βασίλισσα Μαργαρίτα». Ὡς ξένοι... ἀλλ' ὡς βραδύτερον ἀπε-δείχθη, οὐδεὶς ἐγίνωσκε νὰ εἴπῃ τίνος ξένοι ἦμεθα οἱ πτωχοὶ ἡ-μεῖς ὁρματηλάται τῶν τῆς ἡμέρας γεγονότων, οὔτε ἡ ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ἐκθέσεως ἐπιτροπὴ, οὔτε ἡ κυβερνήσις, οὔτε ὁ ἐρατει-νὸς καὶ ἀείποτε μειδιῶν γενικὸς διευθυντὴς τῆς «Γενικῆς ναυ-σιπλοίας», οὔτε αὐτοὶ οἱ τοῦ δικελιωτικοῦ τύπου συνάδελφοι—ἀλλ' ἀδιάφορον τοῦτο. Ὡς ξένοι ἐνὸς οἰουδύτινος μᾶλλον δ' εἰ-πεῖν τῆς ἀγρύπνου καὶ ἀείποτε κατασκοπευούσης θεᾶς, ἥτις μετὰ τῆς σάλπινγος ἀνὰ χεῖρας, οὐρανὸν καὶ γῆν διαπερᾷ, ἐ-μέλλομεν νὰ μεταδῶμεν εἰς Πάνδομον τὴν βασιλίδαν τῶν δικε-λιωτικῶν πόλεων, ἵνα παραστῶμεν ὡς πάντοτε χρῆσιμον μάρτυ-ρες τῆς ἐπιστήμης ἐνδόξεως τῆς πέμπτης ἐθνικῆς ἐκθέσεως.

Ἡ νῦξ ἦν ἡρεμος ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀντικατωπτρίζοντο ἐν δι-γῇ τὰ ὑπερυθρα τοῦ λιμένος φῶτα, ἀκροτάτη δ' ἐπεκράτει νη-νεμία· οἱ ἐν τῷ ζοφώδει οὐρανῷ ἀστέρες προήγγελλον ἡμῖν διὰ τοῦ καθαροῦ καὶ τοῦ μηδαμῶς ὑπὸ μαρμαρυγῆς ταρασσομένου, ἀλλ' ἀτρεμοῦς αὐτῶν φωτός, ἀμέριμνον καὶ ἡσυχον τὸν πλοῦν·

Ἦν ἤδη πέραν τοῦ μεδονυκτίου ὅτε αἱ βαρεῖαι ἄγκυραι τῷ κρότῳ τῶν ἀλύσεων ἀνεσφύθησαν ἐκ τοῦ βορβορώδους βυθοῦ τῆς θαλάσσης καὶ τὸ λαμπρὸν καὶ εἰς θαλερὸν κῆπον ἀνθέων καὶ φοινίκων μετατραπὲν σκάφος, ὑπὸ ἀπειραγίμων διαλαμπόμενον φώτων, ἀπῆρε τῆς ἀκτῆς. Ἐλαφρῶς κινούμενον καὶ ὡσεὶ θέλον εὐεργητικῶς ν' ἀποκοιμῆσθαι ὑπῆν τοῖς ἐβελουσῶς ἑαυτοὺς αὐτῷ ἐναποθένας, ἐξ ἐμπιστοσύνης δ' ἤδη πρὸς τὴν ἡρεμον καὶ μαγευτικῶς ἀπαλὴν ἀτμοσφαῖραν ἀκόπως ἐπιτευχθέντας πλοῦς καὶ πολυταράχους θυέλλας ἀφηγούμενους, προήλανε τὸ σκάφος ῥερόμενον εἰς τὸ πέλαγος. Ἡ ζωηρὸς διαγραφόμενη γραμμὴ τοῦ κόλπου μετετράπη πάραυτα εἰς ὀμιχλώδη ἀτμὸν λεπτῶς φωσφορίζοντα, τὰ ἀκρωτήρια καὶ αἱ ἄγκραι ἐξηφανίζοντο, μόνος δὲ ὁ Βεδούβιος τολμηρῶς εἰς τὰ ὕψη ἀνωρθοῦτο ἐκ τῶν ὑπερκειμένων τῇ τε πόλει καὶ τῇ παραλίᾳ πέπλων· περὶ τὸν ὑπὸ πυρὸς καὶ ἀτμῷ συγκεκαλυμμένον κρατῆρα αὐτοῦ αἰωρεῖτο πυκνὸν νέφος ἐν τῷ καθαρῷ λευκῷ χρώματι τοῦ ὁποίου συνανεμίγνυντο καὶ ρόδινα, ἐκ τῶν δονήσεων τοῦ ἐν τοῖς ἐγκάτοις τοῦ ἡφαίστειου ἀνακυκομένου στοιχείου. . . Ἡ Καπραία διεζωγράφει τὴν πολύτμητον αὐτῆς ἀκτὴν ἐν τῷ ζοφώδει ὀρίζοντι. Ἐνταῦθα ἀνεφαίνοντο οἱ ἐκ τῆς θαλάσσης δίκην πλανωμένων ὄγκων προέχοντες βράχοι, ἐκεῖ ἡ λεπτὴ τοῦ Σολάρου κορυφὴ καὶ περαιτέρω ἔτι πρὸς τὴν ξηρὰν ἐκτεταμένον τὸ καταπληκτικὸν ἑρεβώδες βάραθρον, ἀπὸ τοῦ ὅρους τοῦ ὁποίου ὁ αὐτοκράτωρ Τιδέριος μετὰ πόθου ἤκουε τοὺς στόνους καὶ τὸν ρόγγον τῶν ἐκεῖθεν καταρριπτομένων θυμάτων αὐτοῦ. Ὑποκίτρινα φῶτα περιίπταντο ἐπὶ τῶν βομβούντων κυμάτων καὶ φανταστικαὶ σκιαὶ παρήρχοντο ταχέως καὶ ἀπατηλῇ ἐγγύθεν τοῦ σκάφους. Αἱ σκιαὶ αὗται ἦσαν πλοῖα ἁλίων, ἅπερ μετ' ἀναπεπταμένων ἰστίων ἀνέμενον πρόσφορον ἀνέμου πνοὴν, ὥστε νὰ δυνηθῶσι νὰ διευθυνθῶσι πρὸς τὴν ξηρὰν. Εἴτα δὲν ἔδλεπέ τις πλέων εἰμὴ θάλασσαν καὶ οὐρανόν· τὸ σκάφος ὀλοταχῶς προήλανε εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀκούωνται οἱ τῶν ἁρμῶν τριγμοί, τῶν γενναίων ναυτῶν, παρὰ τὴν δεδοκιμασμένην αὐτῶν ἀντοχήν, ὑπὸ δυσἀρέστων καταλαμβανόμενων προαισθησέων καὶ καταφευγόντων εἰς τοὺς πάντη ἡρέμους ἰδιαιτέρους αὐτῶν θαλαμίσκους.

Ὁ φωταυγὴς ἥλιος ἀνέτειλεν ὑπεράνω τοῦ ἀδαμαντίνως αἰθρίου ὀρίζοντος. Ἡ θάλασσα, χρυσῶ περιχυθεῖσα φωτὶ, ἀπῆστραπτε πανταχόθεν, ὥσει ἐν ἀμέτρῳ διατελούσα μαγευτικῇ αἰγλῇ· πλανόφωτοι ἀκτίνες ἐπαύον ἐπὶ τῶν ἀφροεσδῶν κορυφῶν τῶν εὐρέως κυλιόμενων κυμάτων, ἐπὶ τῶν ἐκτινασσομένων ὑδάτων τῶν ὁποίων ἀνεφαίνοντο πάντα τὰ χρώματα τοῦ οὐρανοῦ τόξου. Πρὸς δυσμὰς, ἐκεῖ ὅπου οὐρανὸς καὶ γῆ ἀλλήλους συνήπτοντο, πορφυρόχρους ἔλαμπε μικρὰ ὀρεινὴ κορυφὴ, ἡ τῆς Οὐστήκας, τῆς μικρᾶς βραχώδους νήσου, ἥνπερ πρὸ ἑτῶν ἐκ τῆς Πανόρου (Palermo) συχναῖς ἐθαύμασα ὡς ἀποστίλδοντα μαργαρίτην ἐν τῇ λάμπει τοῦ δύνοντος ἡλίου.

Ἦδη πάντα τὰ περὶ ἡμᾶς ἐφωτίζοντο πλέον. Ὁ τὰ ὄμματα ἐπισκιάζων ὀμιχλώδης αἰθὴρ ἀνέρχεται βραδέως πρὸς τὸν ἥλιον, ὅστις ἤδη λούει ὀλόκληρον τὴν τῶν ὑδάτων ἐπιφάνειαν δι' ἡρέμου φωτός. Ἐκ τῶν κατοπτριζόντων κυμάτων ἀναδύονται αἱ Λιπαρὰ νῆσοι, τὰ ὅρη τῆς Φοινικουίδος καὶ λοιπά· τὰ περαιτέρω μακρὰν πρὸς τὰ ΝΑ φαίνόμενα εἶναι τὰ ὕψη τῆς Καλαβρίας, τὰ δὲ πρὸς Ν ταῦτα νέφη, τὰ τοσοῦτον ἰδιαζόντως ὑπερκεῖμενα, τὰ τοσοῦτον πολύτμητα καὶ ἀγρίως ἀλλεπάλληλα συνωθούμενα, τὰ νέφη ταῦτα, ἅπερ φαίνονται φέροντα μεγαλοπρεπεῖς χιονόλευκον τρίγωνον, τί ταῦτα ἄρ' ἔτι τοῖς εἰς ἑορτὴν μεταβαίνουσι ταξειδιώταις προαγγέλλουσι; Καθηγητὴς πανεπιστημίου, ὁ γεροϋδιστὴς Σοδάρος, ἐφρόνει ὅτι προάγγελοι ἦσαν ἐπερχομένης καταιγίδος, ἀλλ' οἱ τὴν χάριτα καὶ ἡ πυξὶς ὑποδεικνύουσιν ὅτι ἀποτελοῦσι ταῦτα πιθανῶς τὰ ὅρη τῆς Τρινακρίας, πράγματι δὲ ὁφ' νοτιώτερον προελαύνομεν, τόσῳ σταθερότερον, ἁρμονικώτερα σχήματα λαμβάνουσι τὰ ἐκφοδίσαντα ἡμᾶς νέφη καταιγίδος· τὰ ἀκανόνιστα καὶ δίκην πολυτμήτων αἰθερίων ὄγκων ἐκεῖνα νέφη μετετράπησαν πάραυτα εἰς θαυμασίαν, ἀπαλῶς κυματίζουσαν ὑποκίανον ὁροσειρὰν καὶ τὸ χιονώδες τρίγωνον, ὅπερ ἐπ' αὐτῶν ἐφαίνετο φερόμενον, παρέστη καθ' ἑαυτὸ ἐν πλήρει τῇ αἰγλῇ τοῦ μεγαλοπρεποῦς αὐτοῦ ὕψους· τὸ χιονώδες τρίγωνον ἦν ἡ Αἴτνα! Δυσἀρεστοί, ζοφεραὶ ἀναμνήσεις προὔκλινθησαν ἐκ τῆς ὄψεως αὐτῆς.

Ἐν τούτοις τὸ σκάφος, διασχίζον τὰ κύματα, χαράσσει πε-

ραιτέρω πάντοτε τὸν ἀφρόεντα αὐτοῦ αὔλακα. Ἡ Αἴτνα ἐξηφανίσθη ἐν τῷ κυανοχρόῳ αἰθέρι, ἐκ δυσμῶν δὲ ἐχαιρέτιζον ἡμᾶς τὰ ὕψη τοῦ Conca d'Oro, τοῦ ἁειθαλοῦς τούτου ἐκ πορτοκαλλέων δάσους τῆς Πανόρου. Capo di Gallo, ἡ εὐέλπης ἄκρα τῶν δικελαίων ναυτίλων ἴσεται ἐκεῖ· οἱ ἐρυθροὶ τιτανώδεις αὐτοῦ κρημνοὶ λάμπουσιν, ὡσεὶ πῦρ ἐντὸς αὐτῶν περικλείοντες· ὁπόσους δυστυχεῖς ναυάτας ἐξαπατήσαντες, ὠδήγησαν εἰς τὴν καταστροφὴν! Μετὰ μικρὸν ἐνεφανίσθη μεμονωμένος καὶ θαλακρὸς ὁ γιγαντιαῖος τιτανώδης ὄγκος τοῦ ὄρους Πελλεργρίνου, ἡ θαλασσία τῆς Πανόρου φρουρά. Ὑψηλὰ, ἐπὶ τοῦ εὐρυτάτου πεδίου τῆς βραχώδους αὐτοῦ ράχews, ἀνυψοῦται τὸ ἄγαλμα τῆς πολιούχου. Ἡ παρθένος Ροζαλία διπλῆς μόνῃ τὸν βίον ἐνθέρμως προσευχομένη ἐπὶ τῶν θυελλοπληκτικῶν καὶ ἀξένων ὑψωμάτων τοῦ ὀρεινοῦ ὄγκου. Σπῆλαιον, ταῦν τὸ καταφύγιον πάντων τῶν καταπιεζομένων καὶ ἰσχυρὰς δεομένων σὺννηγορίας, ἐρησιμένον ὡς κατοικία αὐτῆς· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες ἐφώτιζον τὸ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνεφγμένον βραχῶδες αὐτῆς δῶμα. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τὰ ὅστ' αὐτῆς δὲν ἀφῆθησαν ἐν τῷ σπηλαίῳ ἀλλὰ, μετακομισθέντα, ἐναπετέθησαν ἐν τῷ μητροπ. ναφ τῆς Πανόρου, ἐντὸς ἀργυρᾶς θήκης, ἥτις κατ' ἔτος, τὸν ἰούλιον μῆνα, ὑπὸ τὸν ἥχον τῶν κωδῶνων καὶ τὸν τῶν τηλεβόλων κρότον καὶ μετὰ ψαλμοδίων εὐλαβῶν μὲν οὐχὶ ὅμως καὶ ἁρμονικῶν πάντοτε περιάγεται ἀνὰ τὴν πόλιν, οὕτως ὥστε οἱ τῆς Πανόρου κάτοικοι ν' ἀναμνησκονται διαρκῶς τῶν πρὸς τὴν ἁγίαν καὶ τοὺς ἐκ τοῦ κλήρου φρουροὺς τοῦ πολυτίμου λειψάνου καθηκόντων. . .

Καὶ ἤδη εὐρισκόμεθα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόλπου καὶ ἐπιθεωροῦμεν τὴν πόλιν, τὴν θάλλουσαν κοιλάδα, τὰς ἡρέμα πρὸς τὰς τῶν ὁρέων κυριφὰς ἀνερχομένας κατωφερείας καὶ δεξιόθεν τοὺς κήπους τοῦ Acqua Santa, τὸ νεκροταφεῖον, δάσος λιθίνων σταυρῶν καὶ μνημείων, τὴν προέχουσαν ἐπαυλὴν Μπελμόντε, δάση ἐκ πορτοκαλλέων καὶ κυτρεῶν καὶ ἁμπελώνων, πρὸ ἡμῶν δὲ τὸν λιμένα μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ αὐτοῦ κυματοθραύστου καὶ τὰς σθεναρὰς στήλας τῆς πύλης τῆς Ροζαλίας. Ἀλλὰ καὶ αἱ σκιερὰ κορυφαὶ τοῦ βοτανικοῦ κήπου, τὸ εὐρὺ πεδίων τοῦ ποταμοῦ Ὁρέτου, ἀριστερόθεν δὲ ὑπερκεῖμενοι ὀλοπράσινοι ἄγροί, κῆποι, δαφνώνες, ἐλαιῶνες, φυτεῖαι πορτοκαλλέων καὶ λοιπά, ὡς καὶ αἱ κρημνώδεις πλευραὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ζαφφεράνου, καὶ τέλος ἡ θάλασσα ἀπλουτῶναι ὑπὸ τὰ ὄμματα ἡμῶν. Ἀγνοῶ πότερον τέρπει, ὁ κόλπος τῆς Νεαπόλεως ἢ ὁ μυχὸς οὗτος τῆς Πανόρου. Θέλγει μὲν πράγματι ὁ πρῶτος διὰ τοῦ πλοῦτος τῶν χρωμάτων, διὰ τῶν ἀπαλῶν κυμάνσεων τῶν ὁροσειρῶν καὶ τῶν λόφων αὐτοῦ ὡς καὶ διὰ τῆς τοῦ Βεδουβίου γειτνιασεως, ἀλλ' ὁ τῆς Πανόρου μυχὸς ἔχει ὕψιν δραματικῆς εἰκόνας· τὸν ἅπαξ αὐτὸν θεασάμενον ἡ θέα αὐτοῦ πλήροισι μαγικοῦ δράματος. Ἡ φαντασία, ἡ καρδία καὶ τὸ αἶσθημα αἰσθάνονται ἑαυτὰ ἐξ ἴσου θιγόμενα, πᾶς δὲ τις ἀναγκάζεται νὰ ἀναπολῇ πάντοτε εὐφροσύνως τὴν ζωηρὰν ταύτην ἀλλὰ καὶ τοσοῦτον σοδαρὰν ἡμα καὶ μεγαλοπρεπεῖα εἰκόνα.

Ἀλλὰ χαιρετίσωμεν ὀδεύσκον, περαιτέρω ὑψούμενον. Αὐτόθι διέταξεν ὁ Γαριβάλλης τοὺς ὑπ' αὐτὸν χιλιούς εἰς ἀποφαστικὴν ἐφοδὸν ἐναντίον τῆς Πανόρου. Οἱ κώδωνες τῆς ἀρχαίας ἀπολαυσέσης φήμης νορμανδικῆς μονῆς Gangia ἀντήχουν μακρὰν καὶ ἡγέλλουν εἰς τὰ πεφωδισμένα πλῆθη ὅτι καὶ ἡ Πανόρος ἦν ἐτοιμὴ εἰς διάσπασιν τῆς παρανόμου πολιτείας. Ὁ Γαριβάλλης συννιπνισεν ἐν τῇ ποταμῷ Ὁρέτῳ τὸν βουρβωνικὸν στρατὸν· κατόπιν ὀξείας διὰ λογχῶν ἐπιθέσεως ὁ στρατὸς ἐκεῖνος διεσκορπίσθη ὡς τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου διασκορπιζόμενον ἄχυρον. Μετὰ βήματος πρὸς ἐφοδὸν ἐσπευσαν οἱ γενναῖοι πρὸς τὴν πόλιν· ἐν τῇ Ἀντωνινείᾳ πύλῃ κατέδχον ἐγκαταλειμμένην προμαχῶνα, ἀλλ' ἐν τῇ via Maqueda ἡ μάχη ἀνεξωπυρήθη· βαρέως πληγείς ὁ Βενεδέτος Καϊρόλης ἐπεδεν ἄπνους, ὑπεράνω δ' αὐτοῦ ἡ ἀγρία μάχη ἐπεξετάθη μέχρι τῆς καρδίας αὐτῆς τῆς ἐν πλήρει ἀναστατώσει εὐρισκομένης πόλεως. Πάντες οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὅπλα, νέοι καὶ γέροντες, μὴδ' αὐτῶν τῶν τρυφερῶν παιδίων ἐξαιρουμένων, συνετάχθησαν ἐνθουσιῶντες τῷ ἡρώϊ, ὅστις ὡς οὐράνιον θαῦμα ἐφαίνετο ἐμφανισθεῖς ἐμπροσθεν αὐτῶν. Ὁ στρατὸς τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως ἀπεσύρθη μετὰ δύο ἡμέρας πρὸς τὴν Μεσσήνην καὶ ὑπῆρξεν ὁ ἄγγελος μόνον τῆς νίκης, πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ὁποίας ἡ ἰταλικὴ νεολαία ὤφειλε ν' ἀγωνισθῇ ἐναντίον δεδνητηριασμένης καὶ θνησιμαίας πολιτικῆς κα-

ταστάσεως, ἄχρις ὅτου αὕτη ἐκλίπη. Εἰς ἀγαθὴν καὶ εὐεῖδῃ τευτονίδα εἶμαρτο νὰ θέσῃ οὐ μόνον συνδιαλλακτικὸν ἀλλὰ καὶ ἀξιολογούμενον τέλος εἰς τὴν τοσοῦτον πενιχρὰν ἄλλως ταύτην βουρβονικὴν τραγῳδίαν. Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔδωσαν τὴν τιμὴν τοῦ βασιλέως Φραγκίσκου ἦσαν αἱ περὶ τὴν Γαέταν μάχαι καὶ ἡ ἐνδοξος ἄμυνα τοῦ τελευταίου τούτου προπυργίου τῆς βουρβωνικῆς ἰσχύος. Τοῦτο ὅμως ἐπετεύχθη οὐχὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ἡρωϊκὴν αὐτοῦ σύζυγον, ἥτις ἐκ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπερῆφανεῖας αὐτῆς ἠντλησε δύναμιν, δι' ἧς νὰ καταπολεμήσῃ τὰ ἀτυχήματα καὶ νὰ μετατρέψῃ εἰς ἀνδρὰ τὸν ἥκιστα γενναϊότατον βασιλέα. Ἀλλ' ἥτο πλέον ἀργά! Ὁ ὀβελίσκος ἐκεῖνος εἶναι τὸ μνημεῖον ἐκεῖνο, ὅπερ δεικνύσι τὴν ἑκταδὶν τοῦ ἐθνικοῦ κινήματος τῆς νοτίου Ἰταλίας· ἐκεῖθεν μετεψυτεύθη τοῦτο μέχρις αὐτοῦ τοῦ οὐδοῦ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ παπικοῦ κράτους. . . Εἶθε ν' ἀποβῇ καὶ ὁ δείκτης τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀνευ προλήψεων ἀλλὰ βασιμῶν ἀνθρωπίνης προόδου καὶ νὰ ὑποδεικνύῃ ταῖς νεαῖς γενεαῖς τὸ δοβαρὸν καθῆκον τοῦ συμπληρωσάαι καὶ ἔσθωθεν τὸ ἐθνικὸν οἰκοδόμημα, ἡ ἐξωτερικὴ ἔξῃς τοῦ ὁποίου τοσαύτην προδίδει ἰσχύϊ καὶ στεγρότητα. Καὶ πολλὰ μὲν ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἐτι πρὸς ἐπιτέλειαν ὑπολείπονται. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἀπαιτεῖται ἐπιμονή, ὑπομονή, ἐνεργητικότης καὶ αἰσθημα ἀποτελοῦν τὴν βᾶσιν ἠθικῶς τε καὶ πνευματικῶς ὑγιούς τοῦ λαοῦ βίου: τὸ αἰσθημα τῆς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀγάπης καὶ τοῦ γνῶσι θαντός.

Ὁ τὴν νότιον γινώσκων Ἰταλίαν, ὁ γινώσκων ὁποῖας ἔλαβεν αὐτότῃ διαστάσεις ὁ πόθος τοῦ ἀπαρνεῖσθαι τὴν ὑπαρξίν πεπαιωμένων καὶ μακροτάτης δεομένων προνοίας κακῶν, ὁ πόθος τοῦ ἐξαπατῆσαι τὸ ἐταστικὸν ὄμμα διὰ ψευδοῦς λάμψεως, ὁ πόθος τοῦ ἐπιδεικνυσθαι, τοῦ παριστᾶν ἑαυτὸν πλούσιον, τοῦ ἐκδηλοῦν ὡς πλείστην πολυτέλειαν, ὁ τοῦτο γινώσκων, κατανοεῖ τὰ γραφόμενα ταῦτα. Ἐν Νεαπόλει ἐν ἐποχῇ κρισιμωτάτῃ, καθ' ἣν ὑπερχίλιοι νεκροὶ διὰ σειρὰς ὅλης ἡμαξῶν ὠδηγοῦντο εἰς τὸ νεκροτάφειον, ἐξεφράζετο ἰδέα ὅτι ἡ πόλις δεῖται ἀπολυμάνσεως. Το κράτος ἐχορήγησε τῇ Νεαπόλει πλείονα τῶν πεντεκαίδεκα ἑκατομμυρίων, αἱ ἐργασίαι ἤρξαντο, ὁ πτωχὸς λαὸς ἐδέσσε νὰ ἀπωθηθῇ μακράν, ὅπου ἐν φροντίδι καὶ ἀδρανεῖα κατατίθεται, ν' ἀνεγερθῇ δὲ ἐπὶ τοῦ χώρου ἐνίων ρυπαρῶν τέως ὁδῶν θαυμάσιον μετὰ ὑαλωτῆς στέγης τρουλοφόρον οἰκοδόμημα, ἡ στοὰ τῆς βασιλίσσης Μαργαρίτας (Galleria Regina Margherita). Πλὴν ποῦ αἱ ὀλιγοδάπανοι οἰκίαι αἰτνες θ' ἀνηγείροντο; ποῦ ἡ διατυμπανισθεῖσα ἀπολύμανσις, ἡ περὶ τῆς ὑγείας μέριμνα, αἱ ὑπόνοιαι; Πρὸς τὸ παρὸν ἀποστίλβει ἐκ μεγαλοπρεπείας τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν περικαλλὲς μαρμαρίνον οἰκοδόμημα· ἡ δ' ἀπολύμανσις εἶναι ζήτημα πολλὴν ἐγκλῆτον τὴν ρυπαρότητα!

Ἡ Πάνορμος ἀπομιμνῆται τὴν Νεάπολιν καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπολυμανθίδεται καὶ αὕτη. Ὅτι ἀνάγκη ἔχει ταύτης οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνῇ, ἀλλ' ἀρὰ γε μήπως καὶ ὁ μικρὸς λαὸς τῆς Πανόρμου ὑποστῇ τὴν τύχην τοῦ τῆς Νεαπόλεως συναδέλφου αὐτοῦ; Πρὸ ἐτῶν ἦδη ὅτε ἡ χόλερα ἐποιεῖτο θραῦσιν ἐν Πανόρμῳ ἡ προνοητικὴ δημοτικὴ ἀρχὴ ἀνεκάλυψεν ὅτι οἱ ἀγωγοὶ τοῦ πρὸς πόσιν ὕδατος διήρχοντο διὰ νοσοκομείου, περὶ τούτου δὲ παραδόξως πράγματι οὐδεὶς ἐγίνωσκε τι, οὔτε ὁ τῆς πόλεως ἱατρός, οὔτε ἡ ἀστυνομία αὐτὴ αὐτὰ ἡ τοῦ νοσοκομείου διεύθυνσις. Ἡ αὕτη δημοτικὴ ἀρχὴ ἀνέθηκε εὐφρεῖ μὲν, ἀλλ' ἀτυχῶς προῶς ἀποθανόντι ἀρχιτέκτονι τὴν ἀνέγερσιν μεγαλοπρεποῦς θεάτρου. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, σχεδὸν περατωθὲν, ἐμποιεῖ διὰ τοῦ δοβαροῦ καὶ τοὺς ναοὺς τοῦ Ἀκράγαντος καὶ τῆς Σεγέστας ἀναμνησκοντος κλασικοῦ ρυθμοῦ πραγματικῶς μεγαλοπρεπῆ ἐντύπωσιν. Μέχρι τοῦ νῦν ὅμως ἐστοίχισεν ὑπὲρ τὰ ὀκτὼ ἑκατομμύρια φράγκων, ὁ δὲ ἥκιστα εὐπορῶν δῆμος ἠναγκάσθη εἰς ἐπαχθεστάτας νὰ ὑποβληθῇ θυσίας πρὸς ὑπερπληθύνσιν τῆς οἰκονομικῆς ταύτης δυσχερείας. Καὶ ἀνέλαβε μὲν νῦν καὶ ἐλευθέρως ἤρξατο ἀναπνέων, ὁ φόδος ὅμως μίπως ἀνανεωθῶσι τοιαῦται ἀνάγκαι δὲν ἐξέλιπε παρὰ τοῖς συνετῶς σκεπτομένοις.

Ἡ Σικελία δὲν διοικεῖται πλέον ὑπὸ ἀνωτέρου φρουράρχου ὡς ἐπὶ τῶν βουρβονικῶν χρόνων, συνετοὶ δὲ ἐπαρχοὶ διοικοῦσι τὰς ἐπαρχίας τῆς Πανόρμου, Κατάνης, Μεσσηνίας ἵνα παραλείψωμεν τὰς μικροτέρας· ἀλλ' ἡ ἐν τοῖς πρόποσι τοῦ ὄρους Πελάγρινον ἀρχαία πόλις παραμένει ὡς καὶ πρότερον τὸ κέντρον τῆς διανοητικῆς καὶ κοινωνικῆς κινήσεως τῆς νήσου. Εὐγενῆς

Σικελιώτης, μὴ ἐπισκεψάμενός ποτε τὴν Πάνορμον, μὴ παραστὰς δις τοῦ ἐτους τοῦλάχιστον ἐν τῇ βασιλικῇ εὐμοιροῦσῃ πολυτελείᾳ Λέσχη Γερᾶκη καὶ μὴ ξενισθεὶς ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν πριγκίπων Τραβία, Σκαλέα, Βελμόντε, αὐτῇ ἑαυτὸν θὰ ἐλογίζετο, ὅν τρόπον Γάλλος μὴ θεῖς τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ παρισιανοῦ λιθοστρώτου. Ἡ Πάνορμος εἶναι οἱ Παρίσιοι τῆς Σικελίας, ἀν δὲ στερεῖται βουλευδάρτων ὡς ἡ φιλάρεσκος πόλις τῶν Παρισίων κέκταιται ὅμως τὸν μεγαλοπρεπῆ ἱπποδρόμον αὐτῆς (Corso) καὶ τὸ δι' ἡλεκτροισμοῦ φωτιζόμενον Quattro Cantoni, ἥτοι τὸ σημεῖον τῆς διασταυρώσεως μεταξὺ τοῦ Ἱπποδρόμου καὶ τῆς ὁδοῦ Μακουέδα, κέκταιται μαγευτικώτατα ἐκ δρυῶν καὶ φοινίκων ἄλση καὶ εὐρείας μεταξὺ δασῶν πορτοκαλεῶν ἐκτεινομένης συνδέδρους ὁδοῦς, πλατείας κλπ., ἅτινα οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης ἀπαντῶσιν. Κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν πάντα ταῦτα τὰ μεγαλοπρεπῆ ἰδρύματα ἀνέπτυξαν ὁλόκληρον αὐτῶν τὴν λαμπρότητα. Ὁ «ἀγγλικὸς κῆπος» ἐν τοῖς σκιεροῖς διαδρόμοις τοῦ ὁποίου ὁ Γκαῖτε παρέμεινε, ὅτε ἀθάνατον ἤγειρε μνημεῖον εἰς τὴν ψυστικὴν καλλοπὴν τῆς Ἰταλίας καὶ Σικελίας, ὡς καὶ ἡ Villa Giulia παρέχουσι τῷ ἐπισκέπτῃ πᾶν ὅ,τι τέχνη καὶ φύσις ἠδύναται νὰ κατορθώσῃ ἐν ἀρμονικῇ καὶ ἥκιστα ἐπιτετηδευμένῃ συνεργασίᾳ. Ἡ μικρὰ πλατεῖα Γαριβάλδου, μόλις πρὸ 25αετίας καταρτισθεῖσα, ἀποτελεῖ ἀξιοθαύμαστον τεκμήριον τῆς αὐτόθι ἐν τε τῷ ἀέρι καὶ τῷ ἐδάφει κρατούσης μεγαλοπρεποῦς τῆς φύσεως δυνάμεως. Ἐδῶ οἱ γιγαντιαῖοι λεπτοὶ τὸ δέμας φοίνικες κάμπτονται ἐλαφρῶς, ὑπὸ τῆς ψινοπωρικῆς ἀνεμιζόμεναι πνοῆς, ἐκεῖ αἱ κέδροι μετὰ τῶν λεπτῶν καὶ ὀλοπραδίνων αὐτῶν κορυφῶν ἀνυψοῦνται πρὸς τοὺς οὐρανοὺς, ρόδα, ἐπὶ τῶν ὀγκωδῶν ὑπομελαίνων δρυῶν ἀνερχόμενα, συμπλέκονται αὐτοῖς καὶ ἡ γῆ θάλλει καὶ ἀποστίλβει ἐκ τῶν ἀπειροχρόμων ἀνθέων· ἐν τοῖς σιγνηλοῖς δάσεσι ἡ ἀνδρῶν κελαδεῖ τὸ θελξικάρδιον αὐτῆς ἵσμα καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἀναπνέοντες, εὐδαίμονας ἑαυτοὺς λογίζονται. Ἀπὸ τοῦ Καμάστρου ὁδός, δάφνη τε καὶ ρόδοις ἐσπαρμένη, ὠδήγει διὰ μέσον τῶν ἀγρῶν εἰς Πάνορμον. Ἐκεῖ δ' ὅπου ἠνοίγετο εἰς χλοερὸν καὶ εὐθαλῆ λειμῶνα, ἔκειτο ἀρχαῖος ὑπερμεγέθης σταυρὸς, ὅστις ἐφαίνετο ὡσεὶ θέλων νὰ περιβάλῃ διὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ βραχιόνων τὴν κάτωθι ἐκτεινομένην πόλιν καὶ τὴν ὑπὸ τὸ ἡλιακὸν φῶς ἀπαστράπτουσαν θάλασσαν. Ἡ ὁδὸς αὕτη δὲν ὑψίσταται πλέον, ὁ σταυρὸς κατέπεσε, ἐν τοῖς πέριξ δὲ ἀνθοῦσι καὶ προάγονται πορτοκαλεῖαι, θάμνοι ἰσάμων καὶ τὰ κιτρινώχροα ἀνθύλλα τῆς μεθυστικῆς γαζίας. Ὁ λειμὼν μετετράπη εἰς δοβαρὸν κῆπον, ἡ δὲ πρὸς τὰς οἰκίας καὶ τὴν κυανόχρουν θάλασσαν μετὰ τῆς μικρᾶς ἐν εἰδεί ἐστίδοντος μαργαρίτου νήσου Οὐστίκας θέα προκαλεῖ θάμβος ὡς ἐκ φοβεροῦ βάθους αἰθνης ἀναδυόμενος θησαυρός. Ἡ μαγευτικὴ αὕτη θέα, ἣν καὶ σήμερον ἔτι δύναται τις νὰ καρπώσῃ, ἀνίκει εἰς τὰς λαμπροτέρας ἐξ ὧν τὸ ἀνθρώπινον ὄμμα νύτυχσε ν' ἀπολαύσῃ.

Παρὰ πάσας τὰς παρατηρουμένας ἐλλείψεις ἡ Σικελία καὶ ἡ Πάνορμος μεγάλας ἐποιήσαντο προόδους. Ὁ ἀπαρακώλυτος ἀγὼν τῶν ἰδεῶν ἐντίθησι τῷ ἀνθρώπῳ καρδίαν καὶ φρόνημα, παρέχει αὐτῷ ἀξίαν καὶ ἀνδρικήν συνειδησιν. Καὶ ἡ πόλις αὐτὴ κατέστη ὡραιότερα. Ὁ λιμὴν, κενὸς ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε τὴν ὄψιν, κρύπτει ἦδη πλείστα ὕδα ὑπερμεγέθη ἐμπορικὰ σκάφη καὶ ἡ μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς ἐπικοινωνία ἀναπτύσσεται λίαν εὐαρέστως. Αἱ ὁδοὶ ἦδη ἐπιμελῶς καθαρίζονται, τὰ δὲ τῶν εὐγενῶν ὀχήματα κυλίσονται ἐπὶ λαμπρῶν καὶ καλῶς διατηρουμένων ἀσφαλτοστρώτων. Διὰ τὴν ἐξωτερικὴν λοιπὸν καθαριότητα ἐπαρκῆς καταβάλλεται μέριμνα, ὁποῖα ὅμως ἡ ὡς πρὸς τὴν καθαριότητα κατὰστάσις τῶν πλείστων οἰκῶν, περὶ τούτου οὐχὶ πολλὰ τὰ παρήγορα ἀναφέρουσιν αἱ ἐπίσημοι ἐκθέσεις. Ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ καθορᾷ τις ὑποδηματοκαθαριστὰς καθημένους ἐπὶ βιενναῖον σκιμπῶδων ἐμπροσθεν καθαρῶν καὶ διὰ κατόπτρων καὶ ἀργυρολεύκων ἐπιθεμάτων κεκοσμημένων κιθωτιδίων, ἡ δὲ τῆς πόλεως ἀστυνομία μετὰ τῶν μελανοκιτρίνων καὶ χρυσᾷ σειρήνι φερουσῶν στολῶν μετὰ δραστηριότητος φρουρεῖ ὥστε νὰ μὴ διαταράξῃ τις δι' οἰαδὴν ποτε ἀπρεπείας τὸ εὐπρόσωπον τῶν ὁδῶν, αἰτνες ἀποτελοῦσι τὸ ἐντευκτικὸν πάντων τῶν φιλοδοφούντων, τῶν σκεπτικῶν, τῶν ὀνειροπολούντων ἢ καὶ ἀμερίμων γελώντων.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐκθέσεως, ἥτις ὁσονδήποτε δαπανηρὰ καὶ περιττὴ κἂν φαίνεται, διὰ τοὺς ἀποκεκλεισμένους

ὅμως τοὺτους νηδιώτας, οἵτινες πρὸ ὀλίγων ἔτι δεκαετηρίδων ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τῇ ἀραβικῇ ἢ ἰσπανικῇ αὐτῶν καταγωγῇ, μεγάλῃν κέκτηται ἐθνικοπολιτικὴν σημασίαν, ἐν ταῖς πρώταις ταύταις ἡμέραις οὐδὲν ἠκούετο ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ, εἰμὴ μομφαὶ κατὰ καρδιανάλιου, ἥκιστα εὐπρεπῇ ἐπιδείξαντος πολιτείας ἀπέναντι τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους. Ὁ καρδιανάλιος οὗτος πολλὰκις ἐδείξατο τὸν προσδύκοντα δεσμοὺν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναφ̄ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς χώρας, τὴν φορὰν ὅμως ταύτην ἡ παπικὴ αὐλή, ἥτις εἰς τοὺς ἀνωτέρους αὐλικούς κύκλους ἀπέδιδε τὴν εὐθύνην τῆς ἀναστολῆς τοῦ ρεύματος τῶν ἐκ τῶν ἐργατικῶν τάξεων προσκυνητῶν, ἀλλοίαν αὐτῷ ἐπέταξε νὰ τηρήσῃ πολιτείαν, δι' ἀποχωρήσεως ἀπὸ τοῦ ναοῦ· ὁ καρδιανάλιος, ἀνακοινώσας τὴν ἡνπερ ἔλαβεν ἐντολὴν τῷ νομάρχῃ, ἀπεδύρθη. Ὁ βασιλεὺς, ὥτινι ἀνηγγέλθη ἡ τοῦ κληρικοῦ τοῦτου ἀπέλευσις ὑπ' αὐτοῦς ἔτι τοὺς κανονιοβολισμοὺς δι' ὧν τὰ πολεμικὰ τὸν ἡγεμόνα τῆς χώρας ἐχαιρέτιζον, ἀπῆντησεν; «Οὐ δύναται τις δυσὶ κυρίοις δουλεύειν, ἤφετε αὐτὸν νὰ συλλογίζηται τὰ πάντα διορθωθῆσονται πάλιν». Καὶ ὅτε ὑπὸ τῶν Γαριβαλδίνων περικυκλούμενος μετέβη, ὑπὸ τῆς ἐκκοφωτικῆς ἀνευφημίας τοῦ λαοῦ εἰς τὸ ἀρχαῖον νορμανδικὸν βασιλικὸν ἀνάκτορον, δὲν ἐπεσκέψθη, ὡς συνήθως ἔπραττε, καὶ τὸν μητροπολιτικὸν ναόν. Οἱ ἐκεῖ μᾶτῃν τὴν Α. Μ. ἀναμένοντες ὑπέστρεψαν κατησχυμένοι, οἱ δὲ τὸ θυμιατήριον κινεῦντες παῖδες τοῦ χοροῦ ἔκαυσαν τὰ δάκτυλα ἐκ τῆς συγχύσεως, εἰς τὸ τῶν ἀναθημάτων κεφάλαιον ὀλίγα μόνον εἰδὼν ὀνύρια ἐκ πτωχῶν προσερχόμενα γυναικῶν, ὁ λαὸς κατεβόα καὶ ὁ καρδιανάλιος ἠδυνήθη νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὸ Βατικανὸν τὰ τῆς λαμπρᾶς ἐπιτυχίας τῆς ἀποδράσεως αὐτοῦ. Ἐν Ἰταλίᾳ λοιπὸν πρακτικὴ διενεργεῖται ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ.

Ἡ ἐκθεσις, ἥτις διακρίνεται τῆς τῆς Βονωνίας, ὡς κατὰ πολλὰ μικροτέρα ἐκείνης, οὐδὲν τὸ νέον παρουσιάζει. Ἡ ἀνικανότης καὶ ἡ ἀπειρία τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς προϋδίδοντο ἐκ τῆς τηρηθείσης τάξεως. Ἡ ἐναρξίς τῆς ἐκθέσεως ἐγένετο ἐνφ̄ οὐδὲν τῶν τμημάτων, ἐξαίρεσει τοῦ τῆς καλλιτεχνίας καὶ τοῦ τῶν ἐπιπλῶν, ἦν καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ διεγερθὴς ἐν πλείστοις τμημασι τὰ ἐκθέματα ἔκειντο δωρηδόν· ἐν τινὶ τοίχῳ ἐφαίνετο παμμέγεθες μέλαν ξύλινον πλάσιον, πλάτους πέντε μέτρων καὶ ὕψους ἑπτὰ, ἐπ' αὐτοῦ δὲ χάρτης μετὰ τῶν λέξεων: Τὸ κάτοπτρον ἐλλείπει, διότι κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν συνετρίβη. Βραδύτερον ὅμως ἐγνώσθη ὅτι τὰ πάντα διεγερθῆσαν. Ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ τμηματι τῆς ἐκθέσεως οὐδὲν ὑπῆρχε τὸ πέραν τοῦ ἀχαρκτηριστῶς συνήθους. Οἱ διάσημοι καὶ οἱ πεπειραμένοι πρὸ πολλοῦ ἀπέστησαν τῶν ἐκθέσεων, ἂν δε δύο σπουδαῖοι ἐργογλύφοι, ὁ Τσιότιέλλος καὶ ὁ Τσιφαριέλλος, ἐξέθηκαν δύο ἔργα τοῦτου συνέβη ἐξ ἀγάπης αὐτῶν πρὸς τὴν ἰδίαν νῆσον, διότι ἀμφότεροι εἶναι Συκελιῶται. Ὁ Τσιότιέλλος ἐξέθηκε κολοσσαῖον σύμπλεγμα, ἀπεικονίζον «τὴν μάχην τοῦ Δογαλιῆ»· ἐκάστη μεμονωμένη μορφή εἶναι κατηγορισμένη μετὰ μεγάλῃς καλλιτεχνικῆς σθεναρότητος, ἀλλὰ πᾶσαι αἱ ἐκεῖναι αἱ λόγχοι καὶ ὁ κατὰ τὴν Βερνίνειον σχολὴν δραματικῶς συμπαθῶν πολεμικὸς ἵππος, ἥκιστα εὐάρεστον ἐμποιοῦσιν ἐντύπωσιν, θὰ ἐξεπλήσσοτο δὲ ὁ γενναῖος συνταγματάρχης Δὲ Χριστοφόρος, ὅστις ἐνδοξον εὖρε παρὰ τῷ Δογαλιῇ θάνατον, ἂν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὴν θεατρικὴν σκηνὴν, ἦν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ καλλιτέχνης. Ὁ ἐν τῇ μάχῃ πίπτων δὲν παίζει βεβαίως κωμωδίαν. Ἀφ̄ ἑτέρου ὁ «Χριστὸς» τοῦ Τσιφαριέλλου, οὐδὲν τὸ θεῖον ἐν αὐτῷ ἔχει, ἥτε προσδομιάζων νεαρῷ ἀνδρὶ, μὴ κοιμωμένῳ ἔτι, πολλὰ δ' ἥπτον νεκρῷ. Κατὰ τὸν θάνατον οἱ μωῶνες κομῶνται, οὕτως εἰπεῖν, καὶ δὲν ἐντείνονται θολοειδῶς περὶ τὸν βροχίονα καὶ τὸ στήθος, τῆς ἐντάσεως ἐκλιπούσης πλεόν, ἂν δὲ ὁ κ. Τσιφαριέλλος δὲν ἐπιθυμῇ νὰ συμδουλεύῃ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην τοὺς ἀρχαίους διδασκάλους, δύναται νὰ ἐπισκεφθῇ ἀνατομικὴν αἰθουσαν, ὅτε καὶ θὰ κατανοήσῃ τὸ σφάλμα αὐτοῦ. Ἐκ τῶν ἀποτροπαίων ἐκθεμάτων μνημονεύσωμεν κεφαλῆς, μετὰ κόμης ἀγρίως λελυμένης, βαθυτάτων ὀφθαλμῶν, αἰχμηροῦ στόματος καὶ χειρὸς διευθετούσης τὸν μύστακα καὶ δεύτερον στρατιώτου καταδεδικασμένου ἐπὶ φόνῳ, ὅστις μέλλει νὰ φονευθῇ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου ἐκ τῶν ὀπισθεν. Οὗτος κάθηται, δεδεμένος ἔχων τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἐπὶ ἀχυροπλέκτου σκίμποδος, ἔχων τὰ ὄμματα ἐστραμμένα πρὸς τὰ ὀπισθεν καὶ ἀναμένων τὴν τοῦ θανάτου βολήν· ὑπάρχει τι τὸ ἀποτροπαιότερον;

Οὐδεὶς ἀντεπροσώπευθη ἐκ τῶν μεγάλων ζωγράφων. Ὁ Μικέτης, ὁ Παλιζας, ὁ Μορέλλος, ὁ Νόνος Τσιάρδης οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐπεμῖαν εἰκόνα, τὰ δὲ ἐπὶ τῶν τοίχων ἀνηγομένη ἦσαν τόσον συνήθη, ὥστε ἀδύνατον νὰ μὴ αἰσθανθῇ τις λύπην ἐπὶ τῇ ματαιᾷ χρησιμοποιοῦναι τοσοῦτον κηρωτοῦ. Ἄλλ' ἴσως θὰ ἐλεγέ τις: εὐχερὴς ἢ ἐπὶ κίρις ἀλλὰ δύσκολος ἢ τέχνη· ἴσως ἦσαν ταῦτα ἔργα ἀρχαίων· ἀλλ' ὅποσα...

Ὅπωςδὴποτε δύο εἰκόνες προεῖχον: σκυθρωπὸν ἱβαλτῶδες τόπιον μετ' ὀλίγων καλυβῶν, τεληματωδῶν πεδίων, κλπ. ἐν τῷ ὀρίζοντι ἀναφανομένης τῆς θαλάσσης μετὰ τεθλασμένων νεφῶν καὶ κοράσιον προσευχόμενον! ἐν τῷ σκοτεινῷ ναφ̄ γονυπετεῖ ἔμπροσθεν ἀφανοῦς εἰκόνας· τὸ ἀμυδρὸν φῶς λυχνίας ἀσθενῶς χρυσιζει τὴν φαιάν καὶ κυματόεσσαν κόμην αὐτοῦ· μόλις διακρίνεται τὸ ἀπαλὸν καὶ ὑπὸ βαθέος ψυχικοῦ πόνου συγκεκινημένον προσῶπον αὐτοῦ. Αἱ εἰκόνες ἠγοράσθησαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ἐγράφησαν δὲ ὑπὸ κυρίας, ὀνόματι Καριολάτο· οὐδὲν ὅμως εἶχεν ἀκουσθῇ μέχρι τοῦδε περὶ ταύτης.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΠΙ ΤΑΔΕ ΑΣΙΑΝ

ΕΚ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ

Οἱ κκ. Γεώργιος Πίσων καὶ Ἀλβέρτος Δεβελαῖϋ, ἀναλαβόντες ἐντολὰς ἐκ μέρους τῶν γαλλικῶν ὑπουργείων τῆς δημοσίας εκπαιδεύσεως, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς γεωργίας, ἐποιήσαντο μακρότατον ταξίδιον ἀπὸ Παρισίων εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν καὶ Περσίαν. Τὰ κυριώτερα μέρη τῆς ἀφηγήσεως τὴν ὅσον μακρὺς τόσον καὶ ἐνδιαφερούσης περιηγήσεως τῶν δύο τούτων γάλλων περιηγητῶν παρατιθέμεθα ὥδε τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώστασις:

Αἱ ἀρχαὶ τοῦ ταξιδίου.

Τῇ 27 Ἀπριλίου 1890.

Κατὰ τὴν παράδοσιν, ἡ Ἀνατολή, ἡ ἱερὰ γῆ, ἐν ἣ ἔσημειώθησαν τὰ πρῶτα βήματα τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ὁ τόπος ἐν ᾧ ὅσον ν' ἀναζητηθῶσιν αἱ ἀρχαὶ τοῦ ἡμετέρου πολιτισμοῦ. Αὕτη εἶναι ἡ τῶν μυστηριῶν μύθων χώρα, ἐν ἣ ἐμφανίζονται οἱ θεοί, ἐν ἣ ὁ Ὅσιρις καὶ ὁ Βάχχος ἐπεκτείνουσι τὰς κατακτήσεις αὐτῶν, ἐν ἣ δράκων φρουρεῖ τὸ χρυσοῦν δέρας, ἐν ἣ ὁ Βελλεροφῶν, Ἡρακλῆς καὶ Θησεὺς καταπολεμοῦσι τὰς Ἀμαζόνους· αὗται αἱ μετ' ἀνεφῆλου οὐρανοῦ χῶραι εἶναι ἐκεῖναι, ἐν αἷς γεννᾶται ἡ λατρεία τοῦ Μίθρα, ἐν αἷς ὁ Ὀρμουσδὰς κατὰ τοῦ Ἀριμὰν ἀγωνίζεται, ἐν αἷς βωμοὶ τῷ Βαβλ καὶ τῷ Ταμουζ ἀνεγείρονται, ἐν αἷς λατρεύεται ἡ θεὰ Ἀναχιδ καὶ μυρία ὅσαι ἄλλαι θεότητες. Αὐτῇ ἐπίσης, ἐπὶ τῶν βράχων, τῶν ὑπὸ τῆς τῶν κατακτητῶν ὑπερηφανεῖας γλυφέντων ἢ ἐπὶ τῶν κυλίνδρων καὶ πλίνθων, τῶν τὰ μεγαλουργήματα τῶν βαβυλωνίων βασιλέων περιελκύοντων, εὔρηται τὸ ἴχνη τῶν μακρῶν ἐξόδων, τῶν ἀτελευτήτων μεταναστεύσεων, τῶν μεγαλουργῶν πολιτισμῶν, οἵτινες τῆς ἱστορικῆς περιόδου προηγήθησαν. Εἴτα, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐγγράφου ἱστορίας, ἥς τὸ τῶν Ὀμηριδῶν ἔσχα ἀποτελεῖ μετὰ τῆς γενέσεως τὴν θαυμασίαν εἰσαγωγὴν, καθ' ἣν στιγμὴν αἱ μυθώδεις διηγήσεις ἐξαφανίζονται βαθμηδόν, ἡ διάνοια ἀνυψοῦται, πλουτιζομένη ὑπὸ τῆς ἐργασίας, καὶ ἡ ἀνθρωπότης πιστότερον ὁσημέραι σημεῖοι τὰ χρονικὰ αὐτῆς, αὕτη πάλιν ἡ τῆς Ἀσίας χώρα εἶναι ἡ τρέμουσα ὑπὸ τὰ βήματα τῶν στρατῶν τοῦ Κύρου καὶ τῶν λεγόντων τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ τὴν σύγκρουσιν τῶν Πάρθων καὶ τῶν Ρωμαίων, ὑπὸ τὰ κύματα τῶν ἀραβικῶν φύλων καὶ τῶν μογγολικῶν ὀρδῶν, ὃν τρόπον ριγέι πρὸ τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως, πρὸ τῶν παραβολῶν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἄλλων θρησκευτικῶν διδαγμάτων.